

ภาคผนวก
คำถามและแนวคำตอบ
วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา

ข้อ 1 คำถาม โจทก์เป็นบริษัทจำกัด จดทะเบียนที่ประเทศอังกฤษยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแพ่ง ฐานผิดสัญญา และเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 20 ล้านบาท ศาลแพ่งพิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับฟ้องของโจทก์ โจทก์อุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคำสั่งศาลแพ่งให้รับฟ้องของโจทก์ไว้ จำเลยฎีกาและยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ดังนี้ ศาลใดเป็นศาลที่ส่งคำร้องของจำเลยและถ้าศาลใด่สวนได้ข้อเท็จจริงว่าโจทก์ไม่มีภูมิลำเนา หรือสำนักทำกรงานอยู่ในราชอาณาจักรและไม่มีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักร ศาลจะสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางต่อศาลตามคำร้องของจำเลยได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

หลักกฎหมาย มาตรา 253

วินิจฉัย ศาลที่มีอำนาจส่งคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 253 จะต้องเป็นศาลที่คดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณา และคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลเริ่มตั้งแต่ได้มีการเสนอคำฟ้องต่อศาล เมื่อโจทก์ได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลแพ่งแล้ว คดีย่อมอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลแพ่ง เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ คำสั่งของศาลแพ่งให้รับฟ้องโจทก์ จึงไม่ใช่กรณีมาตรา 253 ทวิ วรรค 2 ศาลแพ่งจึงมีอำนาจส่งคำร้องตามมาตรา 253 เพราะเป็นศาลที่คดีอยู่ในระหว่างพิจารณา และเมื่อได้สวนแล้วปรากฏเหตุว่าโจทก์ไม่มีภูมิลำเนาและไม่มีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักร แม้จะไม่ปรากฏว่าโจทก์แพ้คดีแล้วจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระ

คำอุทธรณ์เนียบและค่าใช้จ่ายก็ตาม เพราะกฎหมายใช้คำว่า “หรือ” เมื่อปรากฏเหตุใดเหตุหนึ่ง ศาลแพ่งต้องสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางต่อศาล

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2 ปีการศึกษา 2541, ข้อ 3)

ข้อ 2 คำถาม โจทก์เป็นบริษัทจำกัดจดทะเบียนที่ประเทศมาเลเซียยื่นฟ้องจำเลยที่ศาลแพ่ง เรียกค่าเสียหายจากจำเลยฐานผิดสัญญาเป็นเงิน 2 ล้านบาท ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเลยไม่ได้ผิดสัญญา จึงพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ ศาลแพ่งสั่งรับอุทธรณ์ แต่ก่อนที่จำเลยจะยื่นคำแก้อุทธรณ์ จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่าโจทก์ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย ทั้งไม่มีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในประเทศไทย ขอให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางศาลเพื่อการชำระค่าอุทธรณ์เนียบและค่าใช้จ่ายในชั้นอุทธรณ์ ศาลได้สวนแล้วศาลมีคำสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางศาลภายใน 30 วัน ตามคำร้องของจำเลย โจทก์ได้นำเงินมาวางตามคำสั่งศาล ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษากลับคำพิพากษาศาลแพ่งให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดี ให้จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงิน 2 ล้านบาท ฐานผิดสัญญาจำเลยฎีกา ดังนี้ ให้นิพนธ์ว่า ศาลใดเป็นศาลที่สั่งให้โจทก์นำเงินมาวางศาลเพื่อการชำระค่าอุทธรณ์เนียบและค่าใช้จ่าย และโจทก์จะยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนเงินที่โจทก์ได้วางไว้ต่อศาล โดยอ้างว่าโจทก์ชนะคดีในชั้นอุทธรณ์คำสั่งให้โจทก์วางเงินเป็นอันยกเลิกไปแล้ว ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 253

มาตรา 253 ทวิ

วินิจฉัย จำเลยขอให้ศาลสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางเพื่อการชำระค่าอุทธรณ์เนียบและค่าใช้จ่าย เป็นการขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 253 ในชั้นอุทธรณ์ แม้ศาลแพ่งจะยังไม่ได้ส่งสำนวนความที่อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง

ก็ไม่มีอำนาจสั่งคำร้องของจำเลย เพราะมาตรา 253 ทวิ วรรคสองบัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจไต่สวนคำร้องเท่านั้น เมื่อคดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ ศาลแพ่งไต่สวนแล้วจะต้องส่งคำร้องพร้อมด้วยสำนวนความไปให้ศาลอุทธรณ์เพื่อมีคำสั่งคำร้องของจำเลยต่อไป

ส่วนในกรณีที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้คืนเงินที่วางไว้ต่อศาล โดยอ้างว่าขณะคดีในชั้นอุทธรณ์ คำสั่งจึงเป็นอันยกเลิกไปนั้น เมื่อคดีนี้จำเลยยังฎีกาอยู่ คดีจึงยังไม่ถึงที่สุด ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมจึงไม่อาจรู้ว่าใครเป็นผู้เสีย คำสั่งให้โจทก์วางเงินยังมีผลอยู่จนกว่าคดีจะถึงที่สุด (เทียบนัยฎีกาที่ 1489/2529) โจทก์จึงขอให้คืนเงินที่วางไว้ไม่ได้ ศาลชอบที่จะสั่งยกคำร้องโจทก์

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 1 ปีการศึกษา 2541, ข้อ 3)

ข้อ 8 คำถาม คำร้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 253 และมาตรา 254 ที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอคุ้มครองประโยชน์ในระหว่างฎีกา ก่อนที่ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวนความที่ฎีกาไปยังศาลฎีกา ศาลใดมีอำนาจสั่งคำร้องดังกล่าว

โจทก์เป็นคนไทยมีภูมิลำเนาอยู่ที่ประเทศมาเลเซียยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดสงขลา เรียกค่าเสียหายจากจำเลยเป็นเงิน 5,000,000 บาท ฐานผิดสัญญา จำเลยให้การต่อสู้คดีว่าไม่ได้ผิดสัญญาขอให้ยกฟ้อง ต่อมาในวันสืบพยาน จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลา ขอให้มีการสั่งให้โจทก์นำเงิน 200,000 บาท มาวางศาลเพื่อการชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 253 โจทก์ได้รับสำเนาคำร้องและยื่นคำแถลงคัดค้านว่า โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ประเทศมาเลเซีย แต่โจทก์ก็เป็นคนไทยทั้งมีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทย ไม่มีเจตนาจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลย ขอให้ยกคำร้อง ดังนี้ศาลจังหวัดสงขลา

จะพิจารณาจากคำร้องของจำเลยและคำแถลงคัดค้านของโจทก์ และสั่งให้โจทก์
นำเงินมาวางศาลตามคำร้องของจำเลยได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 253, 253 ทวิ วรรค 2, 254 วรรคท้าย

วินิจฉัย ศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องที่ยื่นต่อศาลเพื่อขอคุ้มครองประโยชน์
ตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. ภาค 4 ลักษณะ 1 นั้นต้องเป็นศาลที่คดีนั้นอยู่ในระหว่าง
พิจารณา เว้นแต่คำขอในวิธีการชั่วคราว จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ศาลอื่นมีอำนาจ
สั่งได้

คำร้องตามมาตรา 253 ที่ยื่นในระหว่างฎีกา ศาลฎีกาเป็นศาลที่มีอำนาจสั่ง
คำร้อง แม้ศาลชั้นต้นจะยังไม่ส่งสำนวนความที่ฎีกาไปยังศาลฎีกาตามมาตรา 253 ทวิ
วรรค 2

คำร้องตามมาตรา 254 ที่ยื่นในระหว่างฎีกา ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งคำร้อง
เนื่องจากศาลชั้นต้นยังไม่ส่งสำนวนความที่ฎีกาไปยังศาลฎีกาตามข้อยกเว้นมาตรา
254 วรรคท้าย

ศาลจะสั่งอนุญาตตามคำร้องที่ขอวิธีการชั่วคราวตามมาตรา 253 ศาลต้อง
ได้สวนให้ปรากฏเหตุใดเหตุหนึ่งในสองเหตุตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 253 วรรคแรก
(มาตรา 253 วรรคสอง) คือ โจทก์ไม่มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำราชการอยู่ในราชอาณาจักร
และไม่มีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักร หรือ อีกเหตุหนึ่งคือ
เป็นที่เชื่อว่าเมื่อโจทก์แพ้คดีจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย
เมื่อตามคำร้องของจำเลยและคำแถลงคัดค้านของโจทก์ยังไม่ปรากฏเหตุใด
เหตุหนึ่งสองเหตุ ศาลยังสั่งอนุญาตไม่ได้ศาลจะต้องได้สวนพยานโจทก์จำเลยก่อน
ถ้าปรากฏว่ามีเหตุใดเหตุหนึ่งดังกล่าว ศาลจึงสั่งให้โจทก์นำเงินมาวางศาลตาม
คำร้องของจำเลยได้

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค
ฤดูร้อน ปีการศึกษา 2542, ข้อ 3)

ข้อ 4 คำถาม ศาลพิพากษาให้จำเลยใช้เงินโจทก์หนึ่งแสนบาท กติถึงที่สุด
ศาลออกคำสั่งให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาภายในกำหนด 1 เดือน จำเลย
ทราบคำสั่งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2517 ต่อมาวันที่ 5 เดือนเดียวกัน โจทก์ทราบ
โดยมีหลักฐานแน่นอนว่าจำเลยกำลังจะโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของจำเลยซึ่งเป็น
ทรัพย์สินที่จำเลยมีอยู่อย่างเดียวกันนั้น ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการบังคับคดีจำเลย
นัดจะจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้บุคคลอื่นในวันที่ 14 มีนาคม 2517

ดังนั้น โจทก์จะดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างไร เพื่อบังคับคดียึดที่ดินของ
จำเลยให้ได้ก่อนที่จะมีการโอนไปยังบุคคลอื่น

คำตอบ โจทก์จะยื่นคำร้องขอใช้วิธีการชั่วคราวตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 เพื่อยึดทรัพย์สินจำเลยก่อนคำพิพากษาไม่ได้
เพราะการยื่นคำร้องตาม มาตรา 254 จะต้องกระทำก่อนศาลพิพากษา แต่คดีนี้ศาล
พิพากษาคดีถึงที่สุดแล้ว

โจทก์ชอบที่จะยื่นคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 23 ให้ศาลข่มระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งเพราะเป็นระยะเวลาที่ศาล
ได้กำหนดไว้ และตามพฤติการณ์ที่ปรากฏพอถือได้ว่ามีพฤติการณ์พิเศษที่ศาลจะ
ข่มระยะเวลาตามคำสั่งได้ และเมื่อศาลอนุญาตให้ข่มระยะเวลาลงโดยถือว่าครบ
กำหนดตามคำสั่งแล้ว โจทก์ย่อมยื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลออกหมายบังคับคดี
และนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินจำเลยได้ทันทีก่อนที่จำเลยจะมีโอกาส
โอนทรัพย์สินนั้นให้บุคคลอื่น

(ข้อสอบและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรม
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 26 ปีการศึกษา 2516, ข้อ 6)

ข้อ 5 คำถาม คำว่า “ยึด” กับ “อายัด” ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมีความหมายต่างกันหรือไม่ อย่างไร ให้อธิบายมาพอสังเขป

คำตอบ คำว่า “ยึด” กับ “อายัด” มีความหมายต่างกันดังนี้

คำว่า “ยึด” หมายถึงการที่โจทก์หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปกระทำการยึดทรัพย์สิน และทรัพย์สินหรือเงินที่ยึดจะต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย และจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดไม่สำคัญ เช่น จำเลยนำที่ดินไปจดทะเบียนจำนองประกันเงินกู้ไว้กับธนาคาร กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังเป็นของจำเลย แม้ที่ดินจะติดจำนองอยู่ โจทก์ก็ขอยึดได้

คำว่า “อายัด” หมายถึงการที่โจทก์หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปกระทำการอายัดสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อบุคคลภายนอก อาจเป็นทรัพย์สินหรือเงินก็ได้ เช่น จำเลยฝากเงินไว้กับธนาคาร 100,000 บาท เงิน 100,000 บาท เป็นของธนาคารฯ แต่จำเลยมีสิทธิเรียกร้องเงิน 100,000 บาทจากธนาคาร โจทก์หรือเจ้าพนักงานจะขอยึดเงิน 100,000 บาท จากธนาคารไม่ได้ ได้แต่ขออายัด

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ช่อมภาค 2 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2540, ข้อ 3)

ข้อ 6 คำถาม ในคดีแพ่งเรื่องหนึ่ง โจทก์ขอยึดที่ดินจำเลยไว้ชั่วคราวระหว่างพิจารณา ศาลอนุญาต ปรากฏข้อเท็จจริงว่าที่ดินแปลงนี้ จำเลยได้ทำสัญญาจะขายให้บุคคลภายนอก โดยจำเลยได้รับเงินมัดจำไว้บางส่วน และได้ส่งมอบให้ผู้ซื้อครอบครองที่ดินแล้ว ในสัญญากำหนดโอนโฉนดให้ผู้ซื้อภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่รับเงินมัดจำ แต่ยังไม่ถึงกำหนดวันนัดโอนโฉนด ศาลได้มีคำสั่งยึดที่ดินดังกล่าวเสียก่อน ดังนี้ บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ซื้อจะอ้างว่าได้ตกลงซื้อที่ดินก่อนศาลมีคำสั่งยึด มิได้ซื้อภายหลังศาลมีคำสั่งยึดแต่ประการใด ศาลจะยึดไม่ได้ ดังนี้ให้ท่านวินิจฉัยว่าข้ออ้างเช่นว่านี้รับฟังได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ การยึดทรัพย์สินค้าตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 254(1) ถือหลักทรัพย์นั้นต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ตัวทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในความครอบครองดูแลของผู้ใดไม่สำคัญศาลย่อมยึดได้ ดังนั้นตามปัญหานี้ผู้ซื้ออย่างไม่ได้ เพราะที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยตาม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 254(1) จะเห็นว่าตราโคที่ขังไม่มีการโอนโฉนดกรรมสิทธิ์ในที่ดินยังเป็นของจำเลย แม้ผู้ซื้อจะได้วางเงินมัดจำบางส่วน และได้เข้าครอบครองที่ดินแล้วก็ตาม การครอบครองถือได้ว่าเป็นเพียงครอบครองแทนจำเลยผู้ขายเท่านั้น กรรมสิทธิ์ยังไม่ได้โอนไปยังผู้ซื้อ ทั้งในขณะที่ทำการยึดที่ดินกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของจำเลย ศาลจึงมีอำนาจสั่งยึดได้ ผู้ซื้ออ้างว่าได้ทำสัญญาจะซื้อขายก่อนศาลมีคำสั่งยึดก็ไม่ได้ กรณีเช่นนี้ต้องถือเอากรรมสิทธิ์ในที่ดินขณะที่ยึดเป็นของผู้ซื้อหรือจำเลยเป็นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าขณะที่ยึดที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ศาลย่อมทำการยึดได้ดังกล่าวแล้ว

อนึ่ง ในการที่ศาลมีคำสั่งยึดที่ดินแปลงนี้ หากผู้ซื้อได้รับความเสียหายประการใดจากการซื้อขายครั้งนี้ ผู้ซื้อชอบที่จะเรียกร้องให้จำเลยผู้ขายชดเชยเป็นอีกคดีหนึ่งต่างหาก ดังนั้น ผู้ซื้อจะอ้างเช่นว่านี้ไม่ได้

สรุป ผู้ซื้ออย่างไม่ได้

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2 ปีการศึกษา 2524, ข้อ 4)

ข้อ 7 คำถาม ศาลพิพากษาให้นายไอ ชำระหนี้แก่นายเอ็ม เป็นเงิน 50,000 บาท นายไอ ไม่มีทรัพย์สินพอที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึดมาขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ได้ แต่นายไอได้ไปรับจ้างถมดินให้นายเอฟเป็นเงิน 50,000 บาท กำหนดส่งมอบงานและรับค่าจ้างเป็น 2 งวด ๆ ละ 25,000 บาท เมื่อนายไอส่งมอบงานและรับเงินงวดแรกมาแล้ว ก่อนที่นายไอจะลงมือทำงานงวดที่ 2 นายไอ และนายเอฟได้รับคำสั่งอายัดจากเจ้าพนักงานบังคับคดีห้ามมิให้นายเอฟจ่ายค่าจ้างถมดินทั้งสอง

งวดงานให้นายโอ แต่ให้ส่งแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อจะได้นำเงินไปชำระหนี้ นายเอ็มตามคำพิพากษาของศาล นายโอทราบคำสั่งอาัยคแล้วจึงทำงานไม่ยอมทำงาน งวดที่ 2 คือไป

ดังนี้ นายเอฟจะปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งอาัยคดังกล่าวได้หรือไม่

คำตอบ การอาัยคสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 310 และมาตรา 311 บุคคลภายนอกผู้ถูก อาัยคจะต้องมีความผูกพันตามกฎหมายในอันที่จะชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง นั้นให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา คำสั่งอาัยคจึงจะมีผลบังคับแก่บุคคลภายนอกนั้นได้

กรณีตามปัญหา สำหรับสิทธิเรียกร้องค่าจ้างถมดินงวดแรก ปรากฏว่าขณะที่ นายเอฟบุคคลภายนอกได้รับคำสั่งอาัยคสิทธิเรียกร้องดังกล่าวได้ระงับเพราะ นายเอฟ ได้ชำระค่าจ้างให้แก่นายโอลูกหนี้ตามคำพิพากษาไปก่อนแล้ว ส่วนสิทธิ เรียกร้องค่าจ้างถมดินงวดที่ 2 เมื่อนายโอได้ทำงานไม่ยอมถมดินงวดที่ 2 ให้แก่ นายเอฟ นายโอจึงไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าจ้างถมดินงวดที่ 2 จากนายเอฟ ดังนั้น นายเอฟจึงมีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งอาัยคได้

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 1 ปีการศึกษา 2541, ข้อ 4)

ข้อ 8 คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกเงินตามสัญญาจากจำเลยจำนวน 300,000 บาท ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์ยื่นอุทธรณ์พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่ง อาัยคชั่วคราวก่อนคำพิพากษาเป็นเงินจำนวน 200,000 บาท ซึ่งจำเลยกำลังจะ ได้รับจากกรมชลประทาน ดังนี้ ศาลใดจะมีอำนาจสั่งคำร้องดังกล่าว

คำตอบ ในกรณีที่โจทก์ยื่นอุทธรณ์ และมีการขอยึดหรืออาัยคชั่วคราวตาม มาตรา 254 แห่ง ป.วิ.พ. ในชั้นอุทธรณ์ ถ้าจำนวนยังไม่ได้ส่งไปศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้น มีอำนาจไต่สวนและสั่งคำข้อนั้นได้ การที่โจทก์ยื่นคำขออาัยคชั่วคราวพร้อมกับ

อุทธรณ์นั้น แสดงว่าสำนวนนั้นยังอยู่ที่ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ยังหาได้รับสำนวน
นั้นไปไม่ ฉะนั้นศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจสั่งคำขอนั้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา 254 วรรค
สุดท้าย

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2
ปีการศึกษา 2520, ข้อ 4)

ข้อ 9 คำถาม โจทก์ฟ้องว่าได้ทำสัญญาจะซื้อขายบ้านพร้อมที่ดินจากจำเลย
ในราคา 2,000,000 บาท แต่จำเลยผิดสัญญา ขอให้ศาลบังคับจำเลยไปจดทะเบียน
โอนบ้านพร้อมที่ดินให้แก่โจทก์ตามสัญญา จำเลยให้การต่อสู้ว่าเมื่อโจทก์
ไม่ยอมชำระราคาให้แก่จำเลย จำเลยก็มีสิทธิที่จะไม่ไปจดทะเบียนโอนบ้านพร้อม
ที่ดินให้โจทก์ ขอให้ศาลยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์
โจทก์อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ ต่อมาจำเลยยื่นคำแก้อุทธรณ์ หลังจากนั้น
อีก 15 วัน โจทก์สืบทราบมาว่าจำเลยกำลังคิดต่อขายบ้านพร้อมที่ดินที่พิพาท
ให้แก่ นายแดง โจทก์ประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคุ้มครองประโยชน์ไว้ก่อน
พิพากษา โจทก์จะต้องขอวิธีการใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 254 อนุ (1) ถึง อนุ (4)
ให้ตอบมาเพียง 1 วิธีการ และศาลใดจะเป็นศาลที่มีอำนาจในการสั่งคำร้องของโจทก์
เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 254

วินิจฉัย โจทก์ฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยไปจดทะเบียนโอนขายบ้านพร้อม
ที่ดินให้โจทก์ โจทก์ขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 254 โจทก์จะต้องขอให้ศาล
มีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยโอนขายหรือจำหน่ายบ้านพร้อมที่ดินตามมาตรา 254(2)
หรือขอฝากนายทะเบียนระงับการจดทะเบียนตามมาตรา 254(3) แต่จะขอให้ศาล
มีคำสั่งยึดหรืออายัดไม่ได้ เพราะโจทก์ชนะคดี ศาลเพียงพิพากษาให้จำเลยไป

จดทะเบียนโอนขายบ้านพร้อมที่ดินให้โจทก์ จึงไม่มีการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยแต่อย่างใด

ศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องตามมาตรา 254 จะต้องเป็นศาลที่คดีนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณา เว้นแต่ในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ถ้าศาลชั้นต้นยังไม่ได้ส่งสำนวนความที่อุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่กรณีไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจได้สวนและสั่งคำร้องตามมาตรา 254 วรรคท้าย เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องตามมาตรา 254 หลังจากจำเลยยื่นคำแก้อุทธรณ์ได้ 15 วัน เป็นการยื่นคำร้องหลังจากศาลชั้นต้นส่งสำนวนความที่อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แล้วตามมาตรา 235 ศาลอุทธรณ์จึงเป็นศาลที่สั่งคำร้องของโจทก์)

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ซ่อมภาค 1 ปีการศึกษา 2542, ข้อ 3)

ข้อ 10 คำถาม โจทก์ฟ้องว่าจำเลยได้ลอกเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของโจทก์ ขอให้ศาลบังคับจำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ฐานละเมิดเป็นเงิน 5,000,000 บาท จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยไม่ได้ลอกเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของโจทก์ และเครื่องหมายการค้าของจำเลยก็ไม่เหมือนกับของโจทก์ ขอให้ศาลยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ในระหว่างพิจารณาชั้นอุทธรณ์โจทก์ได้ยื่นคำร้องว่า จำเลยยังคงใช้เครื่องหมายการค้านี้อยู่อีกขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้านี้ไว้ก่อนพิพากษา ดังนี้ ถ้าท่านเป็นศาลจะใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องของโจทก์ได้หรือไม่ และถ้าท่านได้สวนได้ข้อเท็จจริงว่า จำเลยยังคงใช้เครื่องหมายการค้านี้อยู่อีก ท่านจะสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้านี้ไว้ก่อนพิพากษาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 255

วินิจฉัย โจทก์อุทธรณ์และมีคำขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้าที่พิพาทในระหว่างอุทธรณ์เป็นคำขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 254 (2) และในการพิจารณาเมื่อมีคำสั่งคำร้อง ศาลจะต้องพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 255 คือถ้าศาลจะมีคำสั่งอนุญาต ศาลจะต้องได้เห็นว่าฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ได้ แต่ถ้าไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวศาลจะมีคำสั่งอนุญาตไม่ได้ ศาลจึงใช้ดุลพินิจเมื่อมีคำสั่งคำร้องไม่ได้

แม้ศาลจะได้สวนได้ความว่า จำเลยตั้งใจจะกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดตามมาตรา 255 (2) (ก) ก็ตาม ถ้าศาลจะมีคำสั่งอนุญาตจะต้องพิจารณาดูว่าฟ้องมีมูลหรือไม่ เมื่อตามคำฟ้องโจทก์เพียงแต่ขอให้ศาลบังคับจำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน 5,000,000 บาท มิได้ขอให้บังคับห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้า ถึงแม้โจทก์จะชนะคดี โจทก์ก็ไม่อาจบังคับคดีให้เป็นไปตามที่ขอคุ้มครองประโยชน์ได้ คำฟ้องจึงไม่มีมูลที่โจทก์จะขอห้ามมิให้จำเลยใช้เครื่องหมายการค้า ศาลจะสั่งอนุญาตตามคำร้องของโจทก์ไม่ได้ จะต้องสั่งยกคำร้อง

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 1 ปีการศึกษา 2542, ข้อ 3)

ข้อ 11 คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนมรดกของคณะทำงานวินิจฉัยปัญหาของจำเลยที่ให้หักเงินเดือนของโจทก์เดือนละ 8,000 บาท โดยวินิจฉัยว่า โจทก์ขับรถยนต์ของจำเลยโดยประมาททำให้รถยนต์เสียหายเป็นการผิดสัญญา ทั้งที่โจทก์ไม่ได้กระทำโดยประมาท และขอให้จำเลยยุติการหักเงินเดือนของโจทก์กับให้คืนเงินที่หักไว้ จำเลยให้การต่อสู้คดีและขอให้ศาลยกฟ้อง ในระหว่าง

พิจารณาของศาลชั้นต้น โจทก์ยื่นคำร้องว่าจำเลยยังหักเงินเดือนโจทก์อยู่ โจทก์ได้รับเงินเดือนเดือนละ 10,000 บาท แต่ถูกจำเลยหักใช้หนี้เสีย 8,000 บาท โจทก์ไม่พอใจจ่ายในครอบครัว ขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยหักเงินเดือนของโจทก์ในระหว่างพิจารณา จำเลยยื่นคำแถลงคัดค้านว่าจำเลยเป็นรัฐวิสาหกิจมีสิทธิหักเงินเดือนของโจทก์เดือนละ 8,000 บาท ตามสัญญาและหากโจทก์ขณะคดียอมไม่มีปัญหาที่จะบังคับเอาเงินที่จำเลยได้หักไว้คืน ขอให้ยกคำร้องโจทก์ ดังนี้ ท่านเป็นศาลชั้นต้น ท่านเพียงแต่พิจารณาจากคำฟ้อง คำให้การ คำร้อง และคำแถลงคัดค้านโดยไม่มีการสืบพยาน ท่านจะมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยหักเงินเดือนของโจทก์ในระหว่างพิจารณาได้หรือไม่เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 255

วินิจฉัย ศาลจะสั่งอนุญาตตามคำขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 254 ศาลจะต้องไต่สวนก่อน และจะต้องปรากฏว่าฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ได้ตามมาตรา 255

เมื่อโจทก์ฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนมติของคณะกรรมการวินิจฉัยกับขอให้จำเลยยุติการหักเงินเดือนและให้คืนเงินที่หักไว้ ในระหว่างพิจารณาโจทก์ขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยหักเงินเดือนของโจทก์เป็นคำขอห้ามมิให้จำเลยกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการกระทำที่ถูกฟ้องร้องตามมาตรา 254 (2) แสดงว่าฟ้องมีมูลที่จะขอคุ้มครองชั่วคราว และจากคำฟ้อง คำให้การ คำร้อง และคำแถลงคัดค้านของโจทก์จำเลยรับกัน ย่อมพึงข้อเท็จจริงได้ว่าโจทก์อ้างว่ามีได้จับรถยนต์โดยประมาท สิทธิเรียกร้องที่จำเลยอ้างมาหักกลบลบหนี้กับเงินเดือนยังมีข้อต่อสู้โจทก์ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 10,000 บาท ถูกจำเลยหักใช้หนี้ 8,000 บาท เหลือเงิน 2,000 บาท จนเห็นได้ว่าโจทก์และครอบครัวจะได้รับความเดือดร้อนทางการเงินจริง แม้จำเลยจะเป็นรัฐวิสาหกิจ หากโจทก์ขณะคดีจะไม่มีปัญหาที่จะบังคับเอาเงินที่จำเลยหักไว้คืนก็ตาม และจำเลยยังหักเงินเดือนโจทก์อยู่ แสดงว่าจำเลยตั้งใจ

จะกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการกระทำที่ถูกต้องร้องตามมาตรา 255 (2) (ก) ข้อเท็จจริงได้ความครบถ้วนตามมาตรา 255 วรรคแรก และอนุ 2 (ก) ศาลจึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานหลักฐานของกลุ่มความต่อไป ขอบที่จะสั่งอนุญาตตามคำร้องของโจทก์ เทียบฎีกา 558/2528

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ซ่อมภาค 2 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2541, ข้อ 3)

ข้อ 12 คำถาม โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินมีโฉนดของจำเลย ได้แจ้งการยึดให้จำเลยทราบแล้ว และขอให้จำเลยส่งมอบโฉนดให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ต่อมาจำเลยโอนขายที่ดินให้แก่ผู้ร้องโดยจดทะเบียนเป็นชื่อผู้ร้องและส่งมอบโฉนดให้ผู้ร้องไปโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ทราบ เจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาดที่ดินดังกล่าว ผู้ร้องทราบประกาศจึงมาร้องต่อศาลว่าที่ดินเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องซื้อจากจำเลยโดยสุจริตขอให้ถอนการยึดที่ดินดังกล่าว

คำตอบ การยึดอสังหาริมทรัพย์มีทะเบียนต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบเพื่อลงไว้ในทะเบียน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304 วรรคหนึ่ง เมื่อไม่ได้มีการแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบ จึงเป็นการยึดที่ไม่ชอบ และผู้ร้องซื้อที่ดินจากจำเลยโดยสุจริต ผู้ร้องย่อมได้กรรมสิทธิ์ไปและใช้ยื่นแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้จึงต้องถอนการยึด (คำพิพากษาฎีกาที่ 2348/2528)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 45 ปีการศึกษา 2535, ข้อ 7 ข.)

ข้อ 13 คำถาม โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของจำเลยเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2527 ซึ่งจำเลยทราบการยึดในวันนั้นเอง เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการยึดให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบเมื่อวันที่ 17 เมษายน

2527 ปรากฏว่าจำเลยได้โอนขายที่ดินแปลงนี้โดยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้นายเหลียงไปเมื่อวันที่ 15 เมษายน โดยนายเหลียงไม่ทราบที่ดินแปลงนี้ถูกเจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้แล้ว ต่อมานายเหลียงทราบเรื่องจึงยื่นคำร้องขจัดทรัพย์ที่ดินแปลงนี้ก่อนขายทอดตลาด โจทก์ให้การว่านายเหลียงซื้อที่ดินแปลงนี้ภายหลังการยึดทรัพย์ จึงใช้ยื่นโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้ดังนี้ข้ออ้างของโจทก์จะฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ ข้ออ้างของโจทก์ฟังไม่ขึ้น เพราะแม้การยึดที่ดินแปลงนี้เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2527 จะมีผลต่อจำเลยตั้งแต่วันที่ยึดก็ตาม แต่เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2527 การยึดนั้นจะมีผลใช้ยื่นต่อบุคคลภายนอกก็ต่อเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งการยึดให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 304 ตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2527 เป็นต้นไป การที่จำเลยขายที่ดินแปลงนี้และโอนกรรมสิทธิ์ไปแล้วตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน 2527 โดยนายเหลียงผู้ร้องจัดทรัพย์ไม่ทราบการยึดนั้นย่อมใช้ยื่นผู้ร้องจัดทรัพย์ไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 3653/2526น.2826)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 37 ปีการศึกษา 2527, ข้อ 7)

ข้อ 14 คำถาม โจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2533 ให้จำเลยชำระเงินกู้พร้อมด้วยดอกเบี้ยศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี คดีถึงที่สุด จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำบังคับโจทก์ขอให้บังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่พิพาท เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งการยึดให้จำเลยและเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2534

ผู้ร้องยื่นคำร้องขจัดทรัพย์ว่า จำเลยทำสัญญาจะขายที่พิพาทให้แก่ผู้ร้องโดยสุจริตเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2533 กำหนดจะไปโอนภายใน 7 วัน

ครบกำหนดจำนวนไม่ไปโอน ผู้ร้องฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2534 รุ่งขึ้น
จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาลยอมไปจดทะเบียนนิติกรรมโอน
ให้ผู้ร้องภายใน 3 วัน ถ้าไม่ไปจดทะเบียนให้ถือเอาสัญญาประนีประนอมยอมความ
แทนการแสดงเจตนาของจำเลย ต่อมาจำเลยได้ไปทำสัญญาจดทะเบียนขายที่พิพาท
ให้แก่ผู้ร้องต่อเจ้าพนักงานที่ดินเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2534

ให้ท่านวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ปล่อยที่พิพาทหรือไม่

คำตอบ การที่จำเลยกับผู้ร้องทำสัญญาจะซื้อขายที่พิพาทแม้จะทำกันโดย
สุจริตก่อนโจทก์นำยึดที่พิพาทก็ตาม กรรมสิทธิ์ในที่พิพาทก็ยังไม่โอนไปยังผู้ร้อง
ขณะที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่พิพาทนั้น ที่พิพาทยังเป็นของจำเลยอยู่
โจทก์จึงมีสิทธิยึดได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 305(1) บัญญัติ
ไว้ว่า การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิด โอนหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิ
ในทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นแก่เจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ ฉะนั้น เมื่อจำเลยไปทำนิติกรรม
โอนที่พิพาทให้แก่ผู้ร้องภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้ว จึงใช้ยื่นโจทก์ไม่ได้ ผู้ร้องไม่มี
สิทธิร้องขอให้ปล่อยที่พิพาท (คำพิพากษาฎีกาที่ 1070/2513)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรม
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 44 ปีการศึกษา 2534, ข้อ 6)

ข้อ 15 คำถาม โจทก์ฟ้องและขอให้ยึดทรัพย์ของจำเลยไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา
ศาลอนุญาตตามขอและเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการตามคำสั่งศาลแล้ว
ต่อมาศาลสั่งถอนการยึดตามที่จำเลยร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงแจ้ง
ให้โจทก์จัดการชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีในอัตราร้อยละ 3 ครั้งของ
ราคาทรัพย์ที่ยึด โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลอ้างว่า การยึดทรัพย์ตามที่โจทก์ขอ เป็นการ
ยึดทรัพย์ชั่วคราวก่อนพิพากษา มิใช่เพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาและเนื่องจาก

มีการถอนการยึดตามที่จำเลยร้องขอ ทำให้โจทก์ไม่ได้ประโยชน์จากการยึด โจทก์จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ขอให้มีการสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีระงับการเรียกให้โจทก์ชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ดังนี้ ศาลจะมีคำสั่งในกรณีนี้อย่างไร

คำตอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 259 ให้นำบทบัญญัติลักษณะ 2 ว่าด้วยการบังคับคดีมาใช้บังคับแก่วิธีการชั่วคราวที่ศาลสั่งโดยอนุโลมการยึดทรัพย์ของจำเลยไว้ชั่วคราวตามคำสั่งศาลนั้น เมื่อไม่มีการขายหรือจำหน่ายจึงต้องเสียค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ตามตาราง 5 (3) เช่นเดียวกับการยึดทรัพย์เพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย ส่วนผู้ที่มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมนั้น มาตรา 149 กำหนดให้ผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้น ๆ เป็นผู้ชำระ กรณีตามปัญหาโจทก์เป็นผู้ขอให้ยึดทรัพย์ของจำเลยไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา เมื่อมีการถอนการยึดแล้วโจทก์จึงมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมยึดไม่มีการขายหรือจำหน่าย อันเป็นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ตามตาราง 5 (3) แม้โจทก์จะไม่ได้รับประโยชน์จากการยึดก็ตาม ข้ออ้างของโจทก์ฟังไม่ขึ้น ศาลชอบที่จะมีคำสั่งยกคำร้องของโจทก์ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 61/2525)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 44 ปีการศึกษา 2534, ข้อ 7)

ข้อ 16 คำถาม โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับเงินจากโจทก์ 80,000 บาท แล้วโอนรถยนต์ให้แก่โจทก์ตามสัญญาจะซื้อขาย ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น โจทก์ยื่นคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 (2) ขอให้ศาลห้ามมิให้จำเลยโอนขาย หรือจำหน่ายรถยนต์พิพาท ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตตามคำร้องของโจทก์ ในระหว่างที่คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นนั้นเอง จำเลยแอบเอารถยนต์นั้นไปขายให้นายเขียวโดยนายเขียวไม่ทราบเรื่องที่ศาลมี

คำสั่งห้ามการจำหน่ายจ่ายโอนนั้นเลย ต่อมาศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีเต็ม
ตามฟ้อง โจทก์จึงมาปรึกษาท่านว่า การโอนรถดังกล่าวข้างต้นจะไต่ถามโจทก์ได้
หรือไม่ ท่านจะแนะนำประการใด

คำตอบ จะแนะนำโจทก์ว่าคำสั่งของศาลที่ห้ามชั่วคราวตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 (2) ความปัญหา เป็นการห้ามโอน ขาย หรือ
จำหน่ายทรัพย์สินที่พิพาท หากใช่เป็นการยึดทรัพย์สินของจำเลยหรือเป็นการอายัด
สิทธิของจำเลยที่จะได้รับเงินหรือทรัพย์สินจากบุคคลภายนอกตามมาตรา 254 (1)
ไม่ ฉะนั้นผลแห่งการยึดทรัพย์ตาม มาตรา 305 (1) กิติ หรือผลแห่งการอายัดทรัพย์
ตาม มาตรา 314 (1) กิติ จึงจะนำมาใช้กับการห้ามโอน ขาย หรือจำหน่ายตามมาตรา
254 (2) ไม่ได้

การห้ามจำเลยโอน ขาย หรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น โจทก์อาจเพิกถอน
นิติกรรมนั้นได้โดยวิธีฟ้องเพิกถอนการฉ้อฉลเท่านั้น ดังปรากฏตามมาตรา 257
วรรค 2 ซึ่งแสดงว่าถ้าผู้รับโอนทรัพย์รายนี้จากจำเลยรู้ว่าศาลสั่งห้ามมิให้จำเลย โอน
ขาย หรือจำหน่าย โจทก์ย่อมจะฟ้องเพิกถอนเสียได้ แต่ตามปัญหานายเขี้ยว
ไม่ทราบคำสั่งศาลดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีทางที่จะเพิกถอนนิติกรรมรายนี้ได้ นิติกรรม
ที่จำเลยขายทรัพย์รายนี้ไป จึงไต่ถามโจทก์ได้

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรม
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 27 ปีการศึกษา 2517, ข้อ 6)

ข้อ 17 คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยโอนที่ดินให้แก่โจทก์ตาม
สัญญาจะซื้อขาย จำเลยให้การปฏิเสธต่อสู้คดี ก่อนวันสืบพยานโจทก์ยื่นคำร้อง
ต่อศาลขอให้มีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยโอนขายที่ดินที่พิพาทไว้ก่อนพิพากษา ศาลชั้นต้น
ได้สวนและมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของโจทก์ในวันที่ 10 เมษายน 2540 และวันที่ 25
เมษายน 2540 ได้แจ้งคำสั่งให้จำเลยทราบโดยชอบ แต่มิได้แจ้งคำสั่งให้แก่เจ้า

พนักงานที่ดิน ปรากฏว่าวันที่ 15 เมษายน 2540 จำเลยได้จดทะเบียนซื้อขายที่ดิน ที่พิพาทให้แก่นายแดง ดังนี้ อยากรทราบว่าการสั่งห้ามมิให้จำเลยโอนขายที่ดิน ที่พิพาทมีผลบังคับจำเลยตั้งแต่เมื่อไร และการซื้อขายที่ดินที่พิพาทนี้จำเลยกับ นายแดงจะใช้ยันกับโจทก์และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 254 (2), 257 วรรค 2, 258 ทวิ วรรค 1

วินิจฉัย โจทก์ขอให้มีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยโอนขายที่ดินไว้ก่อนพิพากษา เป็นการขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 254 (2) และศาลมีคำสั่งอนุญาตนั้น ย่อมมีผลบังคับจำเลยได้ทันทีตามมาตรา 258 วรรค 2 คือ มีผลบังคับจำเลยตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2540 แม้จำเลยจะยังมีได้รับแจ้งคำสั่งก็ตาม เมื่อจำเลยโอนขาย ที่ดินให้แก่นายแดงในวันที่ 15 เมษายน 2540 จำเลยจึงหาอาจใช้ยันกับโจทก์และ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ ตามมาตรา 258 ทวิ วรรค 1

ส่วนคำสั่งจะมีผลบังคับแก่นายแดงคือเมื่อคำสั่งของศาลมีผลใช้บังคับแล้ว คือ ศาลได้แจ้งคำสั่งแก่จำเลย และเจ้าพนักงานที่ดิน ตามมาตรา 257 วรรค 2 และ วรรค 4 เมื่อศาลยังไม่ได้แจ้งคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบ และไม่ปรากฏว่า นายแดงรับโอนที่ดินจากจำเลยโดยการฉ้อฉล (มาตรา 257 วรรค 3) นายแดง ย่อมได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินและยันกับโจทก์ และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ กรณีนี้ไม่ เข้าบทบัญญัติมาตรา 258 ทวิ วรรค 1

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ซ่อมภาค 1 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2540, ข้อ 3)

ข้อ 18 คำถาม โจทก์ฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ 100,000 บาท ในระหว่างพิจารณาคดี โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลยึดทรัพย์จำเลยไว้ก่อนคำพิพากษา ศาลสั่งอนุญาต ต่อมา ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2514 ฝ่ายจำเลยไม่ได้มา ฟังคำพิพากษา โจทก์พยายามสืบหาที่อยู่ของจำเลยเพื่อนำส่งคำบังคับให้แก่จำเลย

แต่หาไม่พบจนเวลาล่วงเลยมา 2 เดือนนับแต่วันพิพากษาแล้ว ดังนี้ นายกล้าใจทก์ อีกคดีหนึ่งของจำเลยคนเดียวกันนี้ ซึ่งคดีกำลังอยู่ในระหว่างพิจารณา จะร้องขอให้ยึดทรัพย์ก่อนคำพิพากษาในทรัพย์รายเดียวกันนี้ได้หรือไม่

คำตอบ คำสั่งของศาลที่ยึดทรัพย์ไว้ก่อนคำพิพากษาในคดีแรก และต่อมาศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีนั้น ถ้าในคำพิพากษามีได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่น คำสั่งนั้นจะมีผลต่อไป กรณีเป็นไปตามมาตรา 260 (2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ จะมีผลต่อไปจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาเท่าที่จำเป็น เพื่อบังคับตามคำพิพากษา แต่ถ้าโจทก์มิได้ขอหมายบังคับคดีภายใน 15 วันนับแต่วันสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบังคับแล้ว ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นอันยกเลิกไปเมื่อสิ้นระยะเวลาเช่นว่านั้น แต่ปรากฏว่าคดีแรกนี้ยังส่งคำบังคับไม่ได้ระยะเวลา 15 วันจึงยังไม่เริ่มนับ และระยะเวลาเพียง 2 เดือนที่ล่วงเลยไปนี้ โจทก์ก็พยายามสืบหาที่อยู่เพื่อส่งคำบังคับอยู่ จึงถือว่าคำสั่งยึดทรัพย์ก่อนคำพิพากษานี้ยังมีผลอยู่ เพราะยังไม่ล่วงเลยเกินความจำเป็นเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา เมื่อคำสั่งยึดทรัพย์ก่อนคำพิพากษายังมีผลอยู่ นายกล้าใจทก์อีกคดีหนึ่งจะขอให้ยึดทรัพย์รายเดียวกันนี้ก่อนคำพิพากษาอีกไม่ได้ ต้องห้ามตามมาตรา 290 ประกอบมาตรา 259

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 23 ปีการศึกษา 2513, ข้อ 7)

ข้อ 19 คำถาม นายคำขึ้นฟ้องนายแดงพร้อมกับยื่นคำขอให้ยึดที่ดินของนายแดงไว้ก่อนพิพากษา ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยึดที่ดินตามคำขอ ในระหว่างพิจารณาคดีดังกล่าว นายเหลืองยื่นฟ้องนายแดงเป็นอีกคดีหนึ่ง ศาลพิพากษาให้นายแดงชำระหนี้แก่นายเหลือง นายแดงไม่มีทรัพย์สินอื่นอีกนอกจากที่ดินที่นายคำขอให้ยึดไว้ก่อนพิพากษา นายเหลืองจึงยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ในคดีที่นายคำขึ้นฟ้องนายแดง ให้ท่านวินิจฉัยว่านายเหลืองจะร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ได้หรือไม่

คำตอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 290 วรรคแรก ที่บัญญัติให้เข้านี้ตามคำพิพากษามีสิทธิยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นได้ หมายความว่าถึงการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ตามคำพิพากษา แต่กรณีตามปัญหาเป็นเรื่องศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยึดที่ดินของนายแดงไว้ก่อนพิพากษาคำขอของนายดำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 มิใช่การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้หลังจากที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว นายเหลืองจึงร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินในคดีของนายดำไม่ได้

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 43 ปีการศึกษา 2533, ข้อ 6)

ข้อ 20 คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นเงิน 3,000,000 บาท จากจำเลยฐานผิดสัญญา จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ เมื่อศาลชั้นต้นได้ส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์แล้ว โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสืบคดีแล้วของจำเลยและอายัดเงิน 500,000 บาท ที่จำเลยฝากธนาคารไว้ ศาลอุทธรณ์ได้สวนแล้วมีคำสั่งอนุญาต ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษาขึ้นให้โจทก์แพ้คดีอีก หลังจากมีคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ได้ 5 วัน โจทก์ได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่าตนประสงค์จะฎีกา และขอให้คำสั่งยึดอายัดนั้นยังคงมีผลต่อไป ศาลพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตเฉพาะคำขอเกี่ยวกับคำสั่งยึด และยกคำขอในส่วนอายัด ดังนี้ ศาลใดเป็นศาลที่สั่งอนุญาตคำขอเกี่ยวกับคำสั่งยึดและยกคำขอในส่วนอายัด และโจทก์ไม่พอใจคำสั่งศาล โจทก์จะอุทธรณ์ฎีกาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

หลักกฎหมาย มาตรา 260

วินิจฉัย เมื่อคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์มิได้กล่าวถึงวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาที่ศาลอุทธรณ์ได้สั่งไว้ในระหว่างการพิจารณา และโจทก์ได้ยื่นคำร้องเพื่อให้วิธีการยึดอายัดนั้นยังมีผลต่อไป ศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องโจทก์คือศาลชั้นต้น ตามมาตรา 260 (1) และโจทก์ไม่พอใจคำสั่งศาลชั้นต้น โจทก์จะอุทธรณ์คำสั่งที่ยกคำขอในส่วนอายัดไม่ได้ เพราะคำสั่งยกคำขอของโจทก์นั้น ย่อมเป็นที่สุด ตามมาตรา 260 (1)

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2540, ข้อ 3)

ข้อ 21 คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยจากจำเลยรวมเป็นเงิน 500,000 บาท จำเลยให้การปฏิเสธ และขอให้ศาลยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ แต่ก่อนที่จำเลยจะยื่นคำแก้อุทธรณ์ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการอายัดเงิน 300,000 บาท ที่จำเลยฝากธนาคารไว้ชั่วคราว ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของโจทก์ ต่อมาวันที่ 10 มีนาคม 2541 ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาขึ้นให้จำเลยเป็นฝ่ายชนะคดีอีก ปรากฏว่าวันที่ 15 มีนาคม 2541 โจทก์ได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่าคนประสงค์จะฎีกาคำพิพากษา และเกรงว่าจำเลยจะไปถอนเงิน 300,000 บาทจากธนาคาร ขอให้ศาลมีคำสั่งให้วิธีการอายัดชั่วคราวยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของโจทก์ ดังนี้ จำเลยจะอุทธรณ์ฎีกาคำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้วิธีการอายัดชั่วคราวมีผลต่อไปได้หรือไม่ และวิธีการอายัดชั่วคราวนี้จะถูกยกเลิกในกรณีใดบ้าง (ให้ตอบเฉพาะที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา 260 (1))

คำตอบ

หลักกฎหมาย มาตรา 254 (1)

มาตรา 260 (1)

วินิจฉัย การที่โจทก์ขอให้ศาลมีคำสั่งอายัดเงินที่จำเลยฝากธนาคารไว้เป็นการขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 254 (1) ในระหว่างอุทธรณ์ เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้จำเลยเป็นฝ่ายชนะและในคำพิพากษามีได้กล่าวถึงวิธีการอายัดชั่วคราวไว้เป็นอย่างอื่น ถ้าโจทก์ประสงค์จะให้วิธีการอายัดชั่วคราวมีผลอยู่ต่อไป โจทก์ต้องยื่นคำร้องตามมาตรา 260 (1)

ถ้าศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องของโจทก์ คำสั่งนี้ย่อมไม่เป็นที่สุดกรณีไม่เข้ามาตรา 260 (1) และมีใช้คำสั่งระหว่างพิจารณา แต่เป็นคำสั่งที่เกิดขึ้นภายหลังศาลมีคำพิพากษา เมื่อไม่มีกฎหมายห้ามจำเลยยอมอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้

ส่วนวิธีการอายัดชั่วคราวที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้มีผลอยู่ต่อไปนั้น อาจจะถูกยกเลิกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 260 (1) ดังนี้

1. โจทก์ไม่ยื่นฎีกาจนพ้นกำหนดเวลายื่นฎีกา หรือ

2. ศาลมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับฎีกา หรือ

๓. ...

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2 ปีการศึกษา 2540, ข้อ 3)

ข้อ 22 คำถาม ในคดีแพ่งสามัญเรื่องหนึ่ง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ เมื่อสำนวนอยู่ที่ศาลอุทธรณ์แล้ว โจทก์ยื่นคำร้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 254 ว่า ปราบกฏว่าจำเลยได้จดทะเบียนเลิกบริษัท โจทก์เกรงว่าหลักทรัพย์ของจำเลยที่วางประกันไว้กับนายทะเบียนกองประกันภัย อาจจะถูกชำระหนี้รายอื่นไปหมด

เพราะขณะนี้ผู้ชำระบัญชีกำลังจะขอลอนหลักทรัพย์ไปชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของบริษัท
จำเลย ขอให้ศาลมีคำสั่งอายัดหลักทรัพย์ที่จำเลยวางเป็นประกันเงิน 130,000
บาทไว้ก่อนพิพากษา พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลไต่สวนในกรณีฉุกเฉินด้วย ดังนี้
ศาลไต่สวนมีอำนาจสั่งคำร้องของโจทก์ และถ้าศาลสั่งยกคำร้องของโจทก์โดยไม่ยอม
ให้โจทก์นำพยานมาสืบ โจทก์จะอุทธรณ์หรือฎีกาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย ป.วิ.แพ่ง มาตรา 266, 267 วรรคแรก

วินิจฉัย เมื่อคดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนแล้ว ศาล
อุทธรณ์จึงเป็นศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องของโจทก์ ในกรณีฉุกเฉินที่ขอให้อายัด
หลักทรัพย์ของจำเลยที่วางประกันไว้กับนายทะเบียนกองประกันภัย และคำสั่งศาล
อุทธรณ์ที่สั่งยกคำร้องของโจทก์โดยไม่ฟังพยานที่โจทก์นำมาสืบ โจทก์จะฎีกา
คำสั่งศาลอุทธรณ์ไม่ได้ เพราะคำสั่งศาลอุทธรณ์ถือว่าเป็นที่สุดตาม ป.วิ.พ.
มาตรา 267 วรรคแรก

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2
ปีการศึกษา 2531, ข้อ 4)

ข้อ 28 คำถาม ในคดีแพ่งสามัญเรื่องหนึ่ง โจทก์ชนะคดีศาลชั้นต้น แต่แพ้คดี
ศาลอุทธรณ์ โจทก์ฎีกา ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาแล้ว แต่อยู่ในระหว่างส่งสำเนาฎีกา
ให้จำเลย ปรากฏว่าจำเลยกำลังจะจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินของจำเลยให้หมดไป
โจทก์จึงยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้ยึดทรัพย์สินของจำเลยไว้ก่อนมีคำพิพากษา
และยื่นคำร้องขอให้ไต่สวนในกรณีฉุกเฉินด้วย ดังนี้ ศาลไต่สวนและสั่งคำร้อง
และถ้าศาลสั่งยกคำร้องก็ดีหรือสั่งอนุญาตตามคำร้องก็ดี คู่ความที่ไม่พอใจจะ
อุทธรณ์หรือฎีกาคือไปยังศาลใด

คำตอบ ปรากฏว่าสำนวนเรื่องนี้ยังมีได้ส่งไปศาลฎีกา ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจ
ไต่สวนและสั่งคำร้องได้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 วรรคท้าย

โดยที่เป็นคำขอในกรณีฉุกเฉิน

ก. ถ้าศาลชั้นต้นสั่งยกคำขอ คำสั่งนี้เป็นที่สุด โจทก์อุทธรณ์ไม่ได้ (มาตรา 267)

ข. ถ้าศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตตามคำขอ จำเลยอุทธรณ์ได้ตามมาตรา 228 (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่ต้องอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (จะอุทธรณ์ตรงไปศาลฎีกาเลยไม่ได้)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 22 ปีการศึกษา 2512, ข้อ 7)

ข้อ 24 คำถาม โจทก์ฟ้องเรียกบ้านและที่ดินจากจำเลย อ้างว่าเช่ามรดกทำพินัยกรรมยกให้โจทก์ จำเลยให้การต่อสู้ว่าเป็นพินัยกรรมปลอม จำเลยเป็นทายาทโดยธรรมจึงมีสิทธิในทรัพย์พิพาท ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้โจทก์ชนะ จำเลยยื่นอุทธรณ์ ส่วนวนคดีนั้นยังอยู่ในศาลชั้นต้นเพราะกำลังส่งสำเนาอุทธรณ์อยู่ ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ระหว่างพิจารณา ขอให้ศาลสั่งให้จำเลยนำเงินค่าเช่าบ้านพิพาทเดือนละ 5,000 บาท ซึ่งจำเลยได้รับจากผู้เช่ามาวางศาลในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ เพราะเป็นผลประโยชน์ซึ่งถ้าโจทก์ชนะคดีโจทก์ก็จะได้รับค่าเช่านั้น ดังนี้ ถ้าส่วนวนนั้นยังอยู่ที่ศาลชั้นต้น ศาลจะเป็นผู้ไต่สวนและสั่งคำร้องนี้

คำตอบ ตามปัญหา เป็นเรื่องโจทก์ยื่นคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ระหว่างพิจารณาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 264 และมาตรา 264 มิได้นำมาตรา 254 มาใช้กับมาตรา 264 ฉะนั้น เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 264 ในขณะที่จำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว แม้ส่วนวนนั้นจะยังอยู่ที่ศาลชั้นต้นก็ตาม ก็ต้องถือว่าคดีนั้นอยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์แล้ว ศาลอุทธรณ์จึงต้องเป็นผู้สั่งคำร้องนี้ แต่ศาลอุทธรณ์อาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนคำร้องให้ แล้วส่งมาให้ศาลอุทธรณ์สั่งก็ได้

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2
ปีการศึกษา 2517, ข้อ 4)

ข้อ 25 คำถาม ศาลพิพากษาให้จำเลยใช้เงิน 3,000,000 บาท แก่โจทก์ฐาน
ผิดสัญญา ในชั้นบังคับคดี โจทก์ได้นำยึดที่ดินของจำเลย และศาลแพ่งได้มีคำสั่ง
ให้ขายทอดตลาดที่ดินของจำเลย เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดที่ดินของ
จำเลยได้ในราคา 2,000,000 บาท ปรากฏว่าจำเลยได้แพคคินนายแดงอีกคดีหนึ่ง
และต้องจ่ายเงินแก่นายแดง 2,000,000 บาท ตามคำพิพากษา นายแดงได้ยื่นคำร้อง
ต่อศาลแพ่ง เพื่อให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด
ที่ดินของจำเลย จำเลยคัดค้านคำร้องขอเฉลี่ยของนายแดง ศาลแพ่งพิจารณาแล้ว
มีคำสั่งให้นายแดงเข้าเฉลี่ย จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลแพ่งพร้อมทั้งมีคำขอให้ศาล
งดการดำเนินการเกี่ยวกับการเฉลี่ยไว้ก่อนในระหว่างอุทธรณ์ เนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับ
คดีกำลังจะเฉลี่ยเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินของจำเลยให้นายแดง ดังนี้
ศาลได้สวนแล้วจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของจำเลยได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 264

วินิจฉัย จำเลยอุทธรณ์คำสั่งพร้อมทั้งมีคำขอให้ศาลงดการดำเนินการ
เกี่ยวกับการเฉลี่ยไว้ก่อนในระหว่างอุทธรณ์ไม่ใช่การขอลงอาญาบังคับ แต่เป็น
การขอกู้มครองประโยชน์ ตามมาตรา 264 และศาลจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ
มาตรา 264 ได้ก็ต่อเมื่อเป็นการคุ้มครองของผู้ขอเพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิ หรือ
ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่พิพาทได้รับการคุ้มครองไว้ก่อนพิพากษา เมื่อจำเลย
เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาของนายแดงผู้ร้อง แม้ศาลจะพิพากษาไม่ให้นายแดง
เข้าเฉลี่ย จำเลยก็ไม่ได้ประโยชน์แต่ประการใด เพราะโจทก์ผู้นำยึดจะเป็นผู้ได้รับเงิน
2,000,000 บาทไปแต่ฝ่ายเดียว จึงไม่มีประโยชน์ที่จะกำหนดการคุ้มครองประโยชน์
แก่จำเลยในระหว่างอุทธรณ์ (นัยฎีกาที่ 1571/2530) ศาลต้องยกคำร้องของจำเลย

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาค 2
ปีการศึกษา 2542, ข้อ 3)

ข้อ 26 คำถาม โจทก์ฟ้องว่าจำเลยซื้อหุ้นของโจทก์โดยไม่ชอบ ขอให้จำเลย
คืนหุ้นและใบหุ้นที่ซื้อไว้โดยไม่ชอบ ให้ตัดสิทธิของซื้อหุ้นใหม่โดยอาศัยหุ้น
ดังกล่าว และรับเงินค่าหุ้นนั้นคืนไปจากโจทก์ จำเลยให้การต่อสู้ว่าได้ซื้อหุ้นไว้
โดยชอบ ขอให้ศาลยกฟ้องโจทก์ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์
โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ในชั้นฎีกา จำเลยยื่นคำแก้ฎีกา
พร้อมกับคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งให้โจทก์นำเงินปันผลของหุ้นดังกล่าวพร้อม
ดอกเบี้ยมาวางศาล ศาลได้สวนแล้วศาลจะสั่งให้โจทก์นำเงินปันผลพร้อมดอกเบี้ย
มาวางศาลตามคำร้องของจำเลยได้หรือไม่ และศาลใดเป็นศาลที่สั่งคำร้องของจำเลย
เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 264

วินิจฉัย จำเลยยื่นคำฟ้องฎีกาพร้อมกับคำร้องต่อศาลให้โจทก์นำเงินปันผล
พร้อมดอกเบี้ยมาวางศาล เป็นการขอกู้มครองประโยชน์ตามมาตรา 264 ในชั้นฎีกา
ศาลฎีกาจึงเป็นศาลที่ได้สวนและสั่งคำร้อง จะนำมาตรา 254 วรรคท้าย มาใช้ใน
กรณีนี้ไม่ได้ และศาลฎีกาจะสั่งอนุญาตคำขอตามมาตรา 264 ได้ ต่อเมื่อเป็น
การกู้มครองประโยชน์ของจำเลยเพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อย่างใด
อย่างหนึ่งที่พิพาท ได้รับการคุ้มครองไว้ก่อนพิพากษา เมื่อจำเลยให้การต่อสู้ว่า
จำเลยได้ซื้อหุ้นไว้โดยสุจริต หากจำเลยชนะคดี ศาลก็เพียงแต่พิพากษายกฟ้อง
โจทก์ เงินปันผลพร้อมดอกเบี้ย ซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินพิพาทที่จะได้รับการคุ้มครอง
ประโยชน์ไว้ก่อนพิพากษา กรณีไม่เข้ามาตรา 264 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาชอบที่จะ
สั่งยกคำร้องของจำเลยได้

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
ข้อ 2 และภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2540, ข้อ 4)

ข้อ 27 คำถาม โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของบ้าน 2 หลัง เลขที่ 123 และ 191 ซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินซึ่งโจทก์เช่ามาจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำเลยเช่าบ้านเลขที่ 123 ของโจทก์อยู่แล้วไม่ชำระค่าเช่า ทั้งยังได้แยงกรรมสิทธิ์ในบ้านของโจทก์ด้วยจึงฟ้องขอให้ศาลแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านเลขที่ 123 และขับไล่จำเลยและบริวารออกไป จำเลยให้การว่าโจทก์หลอกลวงจำเลยว่าที่ดินเป็นของโจทก์ และให้จำเลยเช่าที่ดินว่างเปล่านั้นเพื่อปลูกสร้างบ้าน จำเลยได้ปลูกสร้างบ้านในที่ดินนั้นขึ้นทั้งสองหลัง บ้านเลขที่ 123 จึงเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ต่อมาจำเลยทราบความจริงว่าที่ดินนั้นเป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และจำเลยไม่ได้ค้างชำระค่าเช่าที่ดินโจทก์แต่อย่างใด โจทก์บอกเลิกการเช่าที่ดินโดยไม่ชอบ ขอให้ศาลยกฟ้อง ระหว่างพิจารณาจำเลยยื่นคำร้องว่าโจทก์นำบ้านที่จำเลยปลูกในที่นั้นอีกหลังหนึ่งคือบ้านเลขที่ 191 ไปให้นางเกศินีเช่า ได้ค่าเช่าเดือนละ 600 บาทขอให้โจทก์หรือนางเกศินีนำค่าเช่าเดือนละ 600 บาท มาวางศาลภายในวันที่ 5 ของทุกเดือนจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ถ้าท่านเป็นศาลจะสั่งคำร้องของจำเลยอย่างไร

คำตอบ คดีนี้พิพาทกันเรื่องกรรมสิทธิ์ในบ้านเลขที่ 123 และขับไล่ไม่มีประเด็นเรื่องเงินค่าเช่าบ้านเลขที่ 191 ที่จำเลยจะขอให้คุ้มครองประโยชน์ในระหว่างพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 264 ได้ เพราะจำเลยมิได้ฟ้องแยงกรรมสิทธิ์ในบ้านเลขที่ 191 นั้นจากโจทก์แต่อย่างใด ผลที่สุดถ้าจำเลยชนะคดีศาลก็ยกฟ้องโจทก์ไปเท่านั้น ไม่มีผลบังคับให้โจทก์หรือนางเกศินีต้องชำระค่าเช่าในบ้านเลขที่ 191 แก่จำเลยแต่อย่างใด จึงไม่มีเหตุที่จะคุ้มครองประโยชน์ของจำเลยในระหว่างพิจารณาคดี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 264 ได้ ชอบที่จะยกคำร้อง
ของจำเลยเสีย (คำพิพากษาฎีกาที่ 1463/2515 น. 1135)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรม
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 35 ปีการศึกษา 2525, ข้อ 7)

ข้อ 28 คำถาม บริษัทซูชิ จำกัด มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ได้ยื่นฟ้อง
บริษัทเคเค้น จำกัด ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร เป็นจำเลยเรียกเงินตาม
สัญญาซื้อขายค่อศาลแพ่ง บริษัทเคเค้น จำกัด จำเลยให้การต่อสู้ว่า โจทก์เป็นฝ่าย
ผิดสัญญา ฟ้องแย้งให้โจทก์ชำระเงินแก่จำเลยพร้อมกับยื่นคำร้องว่าเมื่อโจทก์
แก้คดีตามฟ้องแย้งของจำเลยแล้ว โจทก์อาจจะไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาล
เนื่องจากโจทก์เป็นบริษัทต่างประเทศ ไม่มีภูมิลำเนาและทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทย
ขอให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์นำทรัพย์สิน หรือเงิน หรือประกัน หรือหลักประกัน
มาวางศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์สินเพื่อประกันการชำระหนี้ตามฟ้องแย้ง ดังนี้ถ้าท่าน
เป็นผู้พิพากษาศาลแพ่งจะสั่งคำร้องของจำเลยดังกล่าวอย่างไร

คำตอบ การร้องขอคุ้มครองประโยชน์ในระหว่างพิจารณาตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 264 นั้น คู่ความฝ่ายใดในคดีนั้น จะร้องขอ
ก็ได้แต่จะต้องเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องขอ เพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิ
หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่พิพาทกันในคดีนั้น ได้รับความคุ้มครอง
ไว้จนกว่าศาลจะได้มีคำพิพากษา กรณีที่จำเลยฟ้องแย้งขอให้โจทก์ชำระเงิน
แก่จำเลยนั้นมีใช้พิพาทกันด้วยทรัพย์สิน หรือสิทธิ หรือประโยชน์ อันจำเลย
จะร้องขอเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จำเลยจะขอ
ให้โจทก์นำทรัพย์สินหรือเงินมาวางศาลตามมาตรานี้ไม่ได้ และจะขอให้โจทก์หา
ประกันมาวางศาลก็ไม่ได้เช่นกัน ถ้าเป็นผู้พิพากษาศาลแพ่งจะสั่งยกคำร้องของจำเลย

(คำพิพากษาฎีกาที่ 2580/2527 น.1889)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรม
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 38 ปีการศึกษา 2528, ข้อ 7)

ข้อ 29 คำถาม โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ให้ล้มละลาย ศาลชั้นต้น
มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1 เค็ดขาด และยกฟ้องจำเลยที่ 2 โจทก์และจำเลยที่ 1
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 1 และพิทักษ์ทรัพย์
จำเลยที่ 2 เค็ดขาด โจทก์ฎีกาขอให้พิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1 เค็ดขาดตามศาลชั้นต้น
พร้อมกับยื่นคำร้องขอให้พิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1 ชั่วคราว หรือขอคุ้มครอง
ประโยชน์ของโจทก์โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์คงยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1
ที่ได้ยึดไว้แล้วต่อไปในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ส่วนของจำเลยที่ 2 ฎีกา
ขอให้ยกฟ้อง พร้อมกับยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เค็ดขาด
ของศาลอุทธรณ์ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

ให้ท่านวินิจฉัยว่า ศาลฎีกาจะสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1 ชั่วคราวหรือ
คุ้มครองประโยชน์ของโจทก์โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์คงยึดทรัพย์สินของ
จำเลยที่ 1 ที่ได้ยึดไว้แล้วต่อไป และอนุญาตให้ทุเลาการบังคับจำเลยที่ 2 ในระหว่าง
การพิจารณาของศาลฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ ศาลฎีกาจะสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1 ชั่วคราวในชั้นฎีกาไม่ได้
เพราะการพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 17 นั้น
จะใช้ได้ก็แต่เฉพาะในศาลชั้นต้นเท่านั้น คดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์
สำหรับจำเลยที่ 1 แล้ว ศาลฎีกาจึงไม่อาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ 1
ชั่วคราวในชั้นฎีกาได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 567/2504, ที่ 2142/2517 และ ที่ 1745/2532)

การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ย่อมทำให้อำนาจ
ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ตามคำสั่ง

พิกษัตริย์เค็ดขาดของศาลชั้นต้นหมดไป โจทก์ชอบที่จะขอคุ้มครองประโยชน์ของโจทก์โดยขอให้เจ้าพนักงานพิกษัตริย์คงยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ที่ได้ยึดไว้แล้วต่อไปในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 264 ประกอบด้วยพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 153 ศาลฎีกาจึงสั่งอนุญาตให้คุ้มครองประโยชน์ของโจทก์โดยขอให้เจ้าพนักงานพิกษัตริย์คงยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ที่ได้ยึดไว้แล้วต่อไปในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาได้ (คำสั่งคำร้องที่ 14/2506)

ส่วนที่จำเลยที่ 2 ขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งพิกษัตริย์เค็ดขาดของศาลอุทธรณ์นั้น ศาลฎีกาจะอนุญาตไม่ได้ เพราะในคดีล้มละลายนั้นเมื่อศาลสั่งพิกษัตริย์เค็ดขาดแล้ว จำเลยจะร้องขอทุเลาการบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 231 ประกอบด้วยพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 153 ไม่ได้ (คำสั่งคำร้องที่ 112/2518)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 43 ปีการศึกษา 2533, ข้อ 8)

ข้อ 30 คำถาม ศาลพิพากษาให้จำเลยใช้เงิน 2 ล้านบาทแก่โจทก์ ในชั้นบังคับคดี โจทก์ได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของจำเลย เพื่อขายทอดตลาด นำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา แต่นายเขียวได้ยื่นคำร้องต่อศาลว่าที่ดินที่ยึดไม่ใช่ของจำเลยแต่เป็นของคนขอให้ปล่อยที่ดินที่ยึด ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วเห็นว่าที่ดินที่ยึดเป็นของนายเขียว จึงมีคำสั่งให้ปล่อยที่ดินที่ยึด โจทก์อุทธรณ์ก่อนศาลชั้นต้นจะสั่งรับอุทธรณ์ โจทก์ได้ยื่นคำร้องต่อศาล ขอให้ระงับการถอนการยึดไว้ก่อนในระหว่างอุทธรณ์ ดังนี้ ให้วินิจฉัยว่าศาลใดเป็นศาลที่สั่งคำร้องของโจทก์ และศาลใดสวนแล้วจะสั่งให้ระงับการถอนการยึดได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ หลักกฎหมาย มาตรา 264

วินิจฉัย ในคดีร้องขอทรัพย์ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นที่ดินของ นายเขียวและมีคำสั่งให้ปล่อยที่ดินที่ยึด โจทก์อุทธรณ์ก่อนที่ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวน ความที่อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ โจทก์ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการถอนการ ยึดที่ดินที่พิพาทไว้ก่อนในระหว่างอุทธรณ์เป็นคำร้องขอคุ้มครองประโยชน์ตาม มาตรา 264 เมื่อคดีนี้อยู่ระหว่างอุทธรณ์แม้ศาลชั้นต้นจะยังไม่ได้ส่งสำนวนไป ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นศาลที่ส่งคำร้องของโจทก์ เพราะมาตรา 264 มิได้บัญญัติให้นำมาตรา 254 วรรคท้ายมาใช้บังคับด้วย ศาลชั้นต้นจึงไม่มีอำนาจ สั่งคำร้องตามมาตรา 264 ในระหว่างอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์จะสั่งอนุญาต ให้ระงับการถอนการยึดได้ ค่อเมื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของโจทก์เพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่พิพาทได้รับการคุ้มครองไว้ก่อนพิพากษา ในกรณีนี้โจทก์ร้องขอคุ้มครองเกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหากศาลปล่อยที่ดิน นายเขียวอาจจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินที่พิพาททำให้เสียหายแก่โจทก์ ศาลอุทธรณ์ ชอบที่จะสั่งให้ระงับการถอนการยึดไว้ก่อนในระหว่างอุทธรณ์

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ช่วงภาค 1 ปีการศึกษา 2541, ข้อ 3)

ข้อ 31 คำถาม ในคดีแรกศาลพิพากษาให้จำเลยใช้เงินแก่โจทก์ 5 ล้านบาท ในชั้นบังคับคดี โจทก์ได้นำยึดที่ดินของจำเลยและศาลแห่งสั่งขายทอดตลาด ที่ดินเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา ปรากฏว่าจำเลยได้แพ้คดีนายแดงอีก คดีหนึ่ง และต้องใช้เงินแก่นายแดง 2 ล้านบาทตามคำพิพากษา นายแดงจึงยื่น คำร้องต่อศาลแห่งในคดีแรกขอเฉลี่ยเงิน 4 ล้านบาทที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดิน ของจำเลย จำเลยคัดค้านคำร้องของนายแดง ศาลแห่งได้สวนแล้วเห็นว่า คำร้อง ของจำเลยไม่ใช่กรณีขอทุเลาการบังคับตาม ป.วิ.พ.มาตรา 231 หากพอแปลได้ว่า

จำเลยประสงค์จะให้ศาลดำเนินการเกี่ยวกับการเฉลี่ยทรัพย์สินไว้ก่อนในระหว่าง
อุทธรณ์ และถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษาไม่ให้นายแดงผู้ร้องเข้าเฉลี่ย แต่ศาลแพ่ง
ได้เฉลี่ยเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดให้แก่นายแดงแล้ว ก็จะเป็นที่เสียหายแก่จำเลย
จึงมีคำสั่งให้ศาลดำเนินการเกี่ยวกับการเฉลี่ยไว้ก่อน นายแดงฎีกา ขอให้ศาล
ฎีกายกคำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่สั่งให้ศาลดำเนินการเกี่ยวกับการเฉลี่ยไว้ก่อน
ดังนี้ หากท่านเป็นศาลฎีกาเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ
ศาลอุทธรณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด และจะพิพากษายืนหรือยกคำสั่งของศาลอุทธรณ์

คำตอบ

มาตรา 264

การที่ศาลจะสั่งอนุญาตให้คุ้มครองประโยชน์ตามมาตรา 264 จะต้องเป็นการ
คุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอเพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง
ที่พิพาทได้รับการคุ้มครองไว้จนกว่าศาลพิพากษา

ตามปัญหา เมื่อจำเลยไม่ได้ถูกบังคับตามคำสั่งของศาลชั้นต้น จึงไม่มีอะไร
ให้ศาลการบังคับ แต่พอแปลได้ว่าจำเลยประสงค์จะขอคุ้มครองประโยชน์ไว้ก่อน
พิพากษามาตรา 264 และตามข้อเท็จจริง จำเลยเป็นลูกหนี้ตาม
คำพิพากษาของนายเขียวผู้ร้อง แม้ศาลอุทธรณ์จะพิพากษาไม่ให้นายเขียวผู้ร้อง
เข้าเฉลี่ย จำเลยก็ไม่ได้ประโยชน์แต่อย่างใด เพราะโจทก์ผู้นำคดีจะเป็นผู้ได้รับเงิน
ไปแต่ฝ่ายเดียว จึงไม่ประโยชน์จะกำหนดการคุ้มครองประโยชน์แก่จำเลยใน
ระหว่างอุทธรณ์ เพราะไม่ใช่เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอเพื่อให้ทรัพย์สิน
สิทธิ หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้รับการคุ้มครองไว้ก่อนพิพากษา
จึงไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ และจะพิพากษาคำสั่งของศาลอุทธรณ์
(เทียบนัยฎีกาที่ 1571/2530)

(ข้อสอบและแนวคำตอบของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2541, ข้อ 3)

ข้อ 32 คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จับไล่จำเลยและบริวารออกจากตึกพิพากษาห้ามเกี่ยวข้องและให้จำเลยใช้ค่าเสียหายให้โจทก์เดือนละ 700 บาท จำเลยยื่นอุทธรณ์และยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับ ศาลอุทธรณ์ตั้งอนุญาตให้จำเลยทุเลาการบังคับ คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โจทก์เห็นว่าที่ศาลอุทธรณ์สั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ นั้น โจทก์อาจเสียหาย เพราะหากศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยแพ้คดี จำเลยอาจไม่ชดเชยค่าเสียหายในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ก็ได้ โจทก์จึงยื่นคำร้องขอให้คุ้มครองประโยชน์ระหว่างการพิจารณา ขอให้จำเลยวางเงินค่าเสียหายเดือนละ 100 บาทต่อศาล จำเลยคัดค้านว่าศาลอุทธรณ์ให้ทุเลาการบังคับแล้ว โจทก์จะยื่นคำร้องเช่นนั้นไม่ได้ ดังนี้ คำคัดค้านของจำเลยเช่นนี้ฟังขึ้นหรือไม่

คำตอบ การที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับนั้น มีผลเพียงมิให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในคดีนี้บังคับคดีตามลักษณะ 2 ว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาและคำสั่งเท่านั้น แต่มิได้มีบทบัญญัติใด ๆ ห้ามมิให้คู่ความมีคำขอเพื่อคุ้มครองประโยชน์ระหว่างพิจารณาเลย ฉะนั้น หากมีเหตุอันสมควรที่โจทก์ในคดีนี้จะขอคุ้มครองประโยชน์ระหว่างการพิจารณาแล้ว โจทก์ย่อมยื่นคำขอได้ตามมาตรา 264 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่จำเลยอ้างเหตุว่าศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ทุเลาการบังคับแล้ว โจทก์จะขอคุ้มครองประโยชน์ระหว่างการพิจารณาไม่ได้นั้น ฟังไม่ขึ้น (คำสั่งคำร้องที่ 731/2515)

(คำถามและคำตอบวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, สมัยที่ 26 ปีการศึกษา 2516, ข้อ 7)